

EESTI KEELEVALDKONNA ARENGUKAVA 2021–2035 JUHTKOMISJONI
KOOSOLEKU PROTOKOLL

11.05.2020 nr 1.1-7/20/8

Koosoleku toimumise aeg: 29.04.2020 nr 1

Algus kell 13.00, lõpp kell 15.00

Juhatas: Kristi Vinter-Nemvalts

Protokollis: Pille Põiklik

Osa võtsid: Kristi Vinter-Nemvalts (komisjoni esimees), Andero Adamson, Annika Sepp, Asta Trummel, Birute Klaas-Lang, Jaanus Karv, Kersti Kõiv, Margit Juhkam, Martin Tulit, Ott Karulin, Pille Põiklik, Sirli Zupping ja Toomas Kiho

PÄEVAKORD

1. Sissejuhatus ja tervitus – Kristi Vinter-Nemvalts (Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidus-, keele- ja noortepoliitika asekancler).
2. Arengukava tööversiooni tutvustus – Toomas Kiho (Haridus- ja Teadusministeeriumi projektijuht).
3. Arutelu ja küsimused.
4. Edasine ajakava.

1. Sissejuhatus ja tervitus

K. Vinter-Nemvalts andis ülevaate keelepoliitikat suunavate dokumentide (sh 2018.–2027. aasta arengukava eelnõu ja keelepoliitika põhialused) koostamise protsessist alates 2017. a. Aastate jooksul on korraldatud mitmeid temaatilisi konverentse ning sidus- ja sihtrühmade seminare. 22. oktoobril 2019. a andis Riigikogu valitsusele ülesande koostada eesti keele valdkondlik arengukava aastateks 2021–2035. 1. jaanuarist 2020. a kehtiva määruse „Valdkonna arengukava ja programmi koostamise, elluviimise, aruandluse, hindamise ja muutmise kord“ alusel koostatud arengukava koostamise ettepaneku kiitis Vabariigi Valitsus heaks 16. aprillil 2020. a. Arengukava valitsusele esitamise tähtaeg on september 2020. a. Keelvaldkonna arengukava koostamist juhib 1. novembrist 2019. a projektijuht Toomas Kiho. Arengukava koostamisel on koostööd tehtud Eesti Keelenõukoguga (EKN). Arengukava eelnõu lühiversiooni on tutvustatud Riigikogu kultuurikomisjonis. 27. aprillil 2020. a kinnitati arengukava juhtkomisjon, kuhu kuuluvad keelevaldkonnaga enim seotud ministeeriumide esindajad ja EKNi esindajad. Juhtkomisjon toetab arengukava elluviimist, aruandlust ja hindamist.

OTSUSTATI: Eesti keelevaldkonna arengukava 2021–2035 juhtkomisjoni aseesimeheks valiti Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakonna nõunik Andero Adamson.

2. Arengukava tööversiooni tutvustus

T. Kiho andis ülevaate Eesti keelevaldkonna arengukava 2021–2035 koostamisest ja arengukava tööversiooni ülesehitusest. Eesti keelevaldkonna tegevusi on pikalt suunanud arengukavad. Senine eesti keele arengukava kehtib 2020. a lõpuni. Uue arengukava järele on vajadus nii valdkonna sees kui ka riikliku strateegilise planeerimise seisukohast. Eesti keelevaldkonna arengukava koostamisel on ära kasutatud tööd, mida eelnevalt tehti keelepoliitika põhialuste koostamiseks. Selleks korjati sisendit ministeeriumidelt ja keeleteadlastelt, kohtusid ka EKNi kõigi koosseisude liikmed. Arengukava tekst jaotab keelevaldkonna kolmeks: staatus ja maine, uurimine ja taristu, keeleõpe. Olulisim osa on arengukava üldeesmärk ja selle teenistuses olevad kolm strateegilist eesmärki. Iga strateegilise eesmärgi kohta on sõnastatud täpsemad sihid ja põhimõtted, millest nende saavutamisel lähtutakse. Sihtide saavutamiseks on sõnastatud tegevussuunad. Sõnastatud on mõõdikud üldeesmärgile ja igale strateegilisele eesmärgile. Mõõdikute metoodika on täpsustamisel.

3. Arutelu ja küsimused

- O. Karulin: Riigikantselei roll on vaadata strateegilise planeerimise tervikpilti. Kommentaarid tööversioonile:
- Arengukava tuumosa algab lk 12, aga selleni võiks jõuda varem. Olukorra kirjeldamiseks kuni üks lehekülg. Ülejäänud saab esitada lisas, nagu ka seosed teiste arengukavadega.
 - Arengukava kasutab sõna 'siht', kuid tegemist on valdkondadega. Segaduse vältimiseks kaaluda ümbersõnastamist.
 - Juhtkomisjoni ülesanded on võetud valitsuse määrusest, kuid lisatud on ülesanne, et juhtkomisjon arvestab EKNi soovustega. See ei pruugi olla juriidiliselt korrektne, juhtkomisjon peab oma otsustes olema autonoomne.
 - Oluline on välja tuua seoses haridusvaldkonna arengukavaga ja ka rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavaga, st, mida millises arengukavas käsitletakse.
- B. Klaas-Lang: EKNi roll on kirjutatud keelenõukogu põhimäärusesse. Tuleb mõelda sõnastuse üle, kuid keelenõukogu taandamine ei ole õige lahendus. EKNil on ka vastutus arengukava seire eest.
- A. Sepp: Kas kirjalikud materjalid võiks kohe saata ka asendusliikmetele? Tööversioonile on kommentaare, mida saadaks kirjalikult. Arengukava pealkiri on muudetud, uus pealkiri on kitsam. Arengukava on eesti keele suunitlusega, võõrkeelte temaatika tuleb pisteliselt sisse. Ehk mõelda parema tasakaalu peale võõrkeelte kajastamisel.
- T. Kiho: Tegelikult on eesti keele arengukavades aastakümnete jooksul hõlmanud ka teisi keeli. Muudetud pealkiri on tulnud arengukavade pikaajast loogikast, aga ka poliitilisest suunamisest.
- O. Karulin: Valitsus kinnitas arengukava senise pealkirjaga. Esitamisel tuua siis välja muutmise põhjused.
- M. Juhkam: Toetame pealkirja muudatust. Arengukavas on digiteemat käsitletud üldistatult ja põgusalt, võiks täpsustada ja läbivalt selgemini avada. Edastame sõnastusettepanekuid, sh tehnoloogiliste lahenduste kajastamiseks mõõdikutes.
- M. Tulit: Millisel hetkel sõnastatakse planeeritavad tegevused täpsemalt? Kohati ei ole selge, mida tegema hakatakse ja millises ajaraamis. Ka saaks täpsustada kolmanda strateegilise eesmärgi sihti, mis puudutab eestikeelsele kooliharidusele üleminekut. Arengukavast ei leia hetkel infot tulevate programmide kohta.
- A. Adamson: Tegevused sõnastatakse täpsemalt programmide tasandil.
- O. Karulin: Programmid tulevad järgmise tasandina. Nõus, et puudu on poliitkainstrumentide sõnastusest. Detaili ei pea minema, aga saab sõnastusega täpsustada, sest arengukava peaks andma valikud poliitkainstrumentideks.
- B. Klaas-Lang: Detailsusastet on ka EKN arutanud. Kas juhtkomisjoni kogunemine tähendab, et eesmärkide elluviimine tuleb teiste ministeeriumidega koostöös?

- O. Karulin: Määruse loogika on, et iga alaeesmärgi kohta tuleb üks programm, kus osalevad asjassepuutuvad ministeeriumid. Praktiliselt see ei pruugi nii minna. Oluline on tervikpilt, et vaadata, mida on mõistlik millise arengukava juures käsitleda. Juhtkomisjon peaks lugema ka teisi koostamisel olevaid arengukavasid, milles seotud teemad.
- K. Kõiv: Kolmanda strateegilise eesmärgi puhul on mõistlik viidata, millises arengukavas millised tegevused detailsuse saavad. Hariduse valdkonnas loodame, et mai jooksul suudame kooskõlastuselt tulnud ettepanekud sisse viia ja vaadata juba ka programmi tasandile sisse. Kui kaugel on Eesti 2035 ja kui palju see katusstrateegiana arengukavade koostamist mõjutab?
- O. Karulin: Eesti 2035 oli valmis kooskõlastusringiks enne eriolukorra tulekut. Tähtaeg on samuti septembris. Arengukavade protsessile see takistuseks ei ole, valitsus on Eesti 2035 osistega väga kursis.

4. Edasine ajakava

- K. Vinter-Nemvalts: Teeme ettepaneku, et juhtkomisjon esitab ettepanekud ka kirjalikult. Seejärel läheb arengukava HTMis kooskõlastusringile ja edasi partneritele. Juhtkomisjon võiks kohtuda uuesti pärast kooskõlastusringi, kui just vahepeal ei tõstatu põhimõttelisi küsimusi.
- B. Klaas-Lang: Mõõdikute osa ei ole lõpetatud ja neid pole ka EKN täpsemalt arutatud. Millal need valmivad? Nendega koos võiks vaadata ka haridusvaldkonna mõõdikuid.
- A. Adamson: Mõõdikud on täpsustamisel. Keeleosakond teeb 7. maiks mõõdikute metoodika valmis ja saadab need siis juhtkomisjonile ja EKNile.
- O. Karulin: Mõõdikuid võiks kõrvutada ka Eesti 2035 omadega. Ettepanek korraldada sel teemal kohtumine HTMiga.
- M. Juhkam: Kes ja millises etapis jälgib arengukavade dubleerimist?
- B. Klaas-Lang: Dubleerimist ei peaks arengukavades kartma. Arengukava peab vaatama kui tervikut ja seal võib olla ristirästi minekut, sest tegevused ongi omavahel seotud. Pigem tootski selle välja. Programmi tasemel tuleb vaadata, kus tegevus leiab oma väljundi.
- O. Karulin: Minu ettepanek pole ka midagi välja võtta, vaid et oleks ära toodud, kus tegevussuunad lahendatakse.

OTSUSTATI: juhtkomisjoni liikmed saavad kirjaliku tagasiside tööversioonile 7. maiks.

(allkirjastatud digitaalselt)
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
protokollija